

ЗАКОН УКРАЇНИ*

ПРО ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ ЗА ВЧИНЕННЯ КОРУПЦІЙНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

Стаття 1

Сфера дії Закону

1. Цей Закон відповідно до Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти корупції, Кримінальної конвенції про боротьбу з корупцією та Закону України «Про засади запобігання та протидії корупції» встановлює відповідальність юридичних осіб за вчинення їх уповноваженими особами корупційних правопорушень, а також визначає порядок притягнення їх до відповідальності.

2. Дія цього Закону не поширюється на юридичних осіб публічного права, які повністю утримуються за рахунок державного чи місцевих бюджетів, а також міжнародні організації.

Стаття 2

Відповідальність юридичної особи за корупційне правопорушення

1. Юридична особа несе відповідальність, встановлену цим Законом, за вчинення від її імені та в її інтересах керівником такої юридичної особи, її засновником, учасником чи іншою уповноваженою особою самостійно або у співучасті будь-якого із злочинів, передбачених статтею 209, частиною першою або другою статей 235-4, 235-5, статтями 364, 365, 368, 369 і 376 Кримінального кодексу України.

Стаття 3

Види стягнень

1. На юридичних осіб судом можуть бути накладені такі види стягнень:

- 1) штраф;
- 2) заборона займатися певним видом діяльності;
- 3) конфіскація майна;
- 4) ліквідація юридичної особи.

2. Стягнення, передбачені пунктами 2 і 4 частини першої цієї статті, можуть застосовуватися лише як основне стягнення, а передбачені пунктами 1 і 3 частини першої цієї статті, — як основне і як додаткове стягнення.

3. Стягнення не може бути застосовано до юридичної особи, якщо минуло більше року з дня виникнення підстав, передбачених статтею 10 цього Закону.

Стаття 4

Штраф

1. Суд може призначити штраф у розмірі від однієї тисячі до п'ятнадцяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

2. Залежно від ступеня тяжкості злочину, вчиненого службовою особою, засновником, учасником або іншою уповноваженою особою юридичної особи, суд призначає штраф у таких розмірах:

за злочин невеликої тяжкості — від однієї тисячі до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

за злочин середньої тяжкості — від двох тисяч до п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

за тяжкий злочин — від п'яти тисяч до десяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

за особливо тяжкий злочин — від десяти тисяч до п'ятнадцяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Стаття 5

Заборона займатися певним видом діяльності

1. Суд може заборонити юридичній особі займатися будь-яким з видів діяльності, визначених у її статутних документах, на строк від трьох місяців до трьох років.

У разі одночасного встановлення заборони юридичній особі займатися декількома видами діяльності конкретний

* Відомості Верховної Ради України. — 2009. — № 45. — Ст. 692; Із змінами, внесеними згідно із Законом № 1787-VI від 23.12.2009.

строк за кожним видом діяльності визначається судом окремо.

Стаття 6

Конфіскація майна

1. Конфіскація майна полягає у примусовому і безоплатному вилученні у власність держави майна, доходів, отриманих юридичною особою внаслідок вчинення злочинів особами, зазначеними у статті 2 цього Закону.

2. У разі неможливості конфіскувати майно, доходи, зазначені в частині першій цієї статті, суд стягує з юридичної особи суму, яка дорівнює їх вартості.

Стаття 7

Ліквідація юридичної особи

1. Ліквідація юридичної особи може бути застосована судом лише у разі вчинення особами, зазначеними у статті 2 цього Закону, тяжкого або особливо тяжкого злочину.

2. Ліквідація юридичної особи здійснюється в порядку, передбаченому Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб — підприємців».

3. У разі якщо юридична особа здійснює діяльність у галузі, що має стратегічне значення для безпеки держави, таке стягнення до неї не застосовується.

Стаття 8

Призначення стягнень за сукупністю корупційних правопорушень

1. За сукупністю корупційних правопорушень суд, застосувавши стягнення за кожне правопорушення окремо, визначає остаточне стягнення шляхом поглинання менш суворого стягнення більш сувором.

Стаття 9

Порядок провадження у справах стосовно юридичних осіб

1. Провадження у справах стосовно юридичних осіб здійснюється відповідно до цього Закону.

2. Проводження у справі ведеться прокурором, який направляв кримінальну справу до суду чи здійснював нагляд за законністю відмови в порушенні

кримінальної справи або закриття справи стосовно осіб, зазначених у статті 2 цього Закону.

3. Провадження у справі починається з моменту складення прокурором відповідного протоколу.

4. Прокурор протягом п'яти робочих днів, але не пізніше шести місяців після виникнення підстав, передбачених у статті 10 цього Закону, складає протокол щодо юридичної особи і надсилає його до суду, а також юридичній особі.

5. У протоколі зазначаються:
дата і місце його складення;
прізвище, ім'я, по батькові, посада
особи, яка його склала;

назва юридичної особи, щодо якої складено протокол, її юридична адреса, розрахунковий рахунок, ідентифікаційний код, дата і місце державної реєстрації;

підстави для порушення провадження у справі;

дата, місце та обставини вчинення корупційного злочину;

сума доходів та/або вартість майна,
отриманих юридичною особою внаслідок
вчинення злочину;

характер та розмір заподіяної шкоди,
якщо така мала місце;

заходи щодо забезпечення можливої конфіскації, які необхідно застосувати до юридичної особи.

До протоколу додаються матеріали, необхідні для об'єктивного розгляду справи.

6. Протокол підписується особою, яка його склала.

Стаття 10

Підстави до порушення провадження у справі стосовно юридичних осіб

1. Провадження у справі стосовно юридичних осіб порушується за наявності обвинувального вироку суду, що набрав законної сили, яким установлено винуватість фізичної особи у вчиненні будь-якого із злочинів, передбачених Кримінальним кодексом України і зазначених у статті 2 цього Закону, або ухвали чи постанови про закриття кримінальної справи з підстав, передбачених пунктами 4, 8 частини першої

статті 6, статтею 7, пунктами 1, 4 частини першої статті 7-1 Кримінально-процесуального кодексу України.

2. Провадження у справі стосовно юридичних осіб порушується також у разі відмови в порушенні кримінальної справи щодо осіб, зазначених у статті 2 цього Закону, з підстав, передбачених пунктами 4, 8 частини першої статті 6 Кримінально-процесуального кодексу України.

Стаття 11 **Підсудність справ стосовно** **юридичних осіб**

1. Справи стосовно юридичних осіб розглядаються місцевими загальними судами за місцем розгляду кримінальної справи щодо осіб, зазначених у статті 2 цього Закону.

2. У разі якщо кримінальна справа не порушувалася або була закрита, розгляд справи здійснюється судом, у районі діяльності якого зареєстровано юридичну особу або за місцезнаходженням юридичної особи.

3. Справи стосовно юридичних осіб розглядаються колегіально судом у складі судді і двох народних засідателів.

4. Суддя, який брав участь у розгляді кримінальної справи щодо особи, обвинуваченої у злочині, вчиненому від імені та в інтересах юридичної особи, не має права розглядати справу стосовно юридичної особи.

Стаття 12 **Особи, які беруть участь у розгляді** **в суді справи стосовно юридичної** **особи**

1. Особами, які беруть участь у розгляді в суді справи стосовно юридичної особи, є:

представник юридичної особи;
прокурор.

2. За клопотанням прокурора, представника юридичної особи, а також за ініціативою суду, якщо це необхідно для об'єктивного розгляду справи, у розгляді в суді справи можуть брати участь інші особи, якщо їх участь буде визнана судом обов'язковою.

Стаття 13 **Представник юридичної особи**

1. Справа стосовно юридичної особи розглядається за участю її представника. За відсутності такого представника справу може бути розглянуто лише у випадках, якщо є дані про своєчасне повідомлення представника про місце і час розгляду справи і від нього не надійшло клопотання про відкладення розгляду.

У розгляді справи, в якій передбачено накладення стягнення у виді ліквідації юридичної особи, участь її представника є обов'язковою.

2. Представник юридичної особи має право:

знайомитися з матеріалами справи та робити з них виписки;

знайомитися з матеріалами кримінальної справи та робити з них виписки;

давати пояснення;

надавати докази та брати участь у їх дослідженні;

заявляти клопотання і відводи;

користуватися правовою допомогою;

виступати рідною мовою і користуватися послугами перекладача в разі неволодіння мовою, якою ведеться провадження;

оскаржувати застосування заходів щодо забезпечення провадження;

оскаржувати рішення суду у випадках та в порядку, встановлених законом.

Стаття 14 **Прокурор**

1. Прокурор має право: брати участь у розгляді справи в суді;

заявляти клопотання, відводи;

давати висновки з питань, що виникають під час розгляду справи;

перевіряти правильність застосування заходів впливу за правопорушення;

оскаржувати рішення суду у випадках та в порядку, встановлених законом;

вчиняти інші дії, передбачені законом.

Строк розгляду справи

1. Розгляд справи стосовно юридичної особи здійснюється судом у п'ятнадцятиденний строк з дня надходження до суду протоколу.

Постанова у справі стосовно юридичної особи

1. Суд, розглянувши справу стосовно юридичної особи, приймає постанову про накладення стягнення або про закриття справи.

2. Ухвалюючи постанову, суд вирішує такі питання:

1) чи є фізична особа, яка вчинила один із злочинів, що став підставою для порушення справи стосовно юридичної особи, службовою особою, засновником, учасником або іншою уповноваженою особою юридичної особи;

2) чи був такий злочин вчинений керівником, засновником, учасником або іншою уповноваженою особою від імені та в інтересах юридичної особи;

3) чи отримала або чи могла отримати юридична особа доходи у зв'язку із вчиненням зазначеного злочину керівником, засновником, учасником або іншою уповноваженою особою юридичної особи;

4) який розмір доходів, якщо вони мають матеріальний характер, отримала юридична особа у зв'язку із вчиненням зазначеного злочину фізичною особою.

3. Постанова у справі стосовно юридичної особи повинна містити:

найменування суду, що ухвалив постанову;

дату розгляду справи;

відомості про юридичну особу, щодо
якої розглядається справа;

викладення обставин, установлених при розгляді справи:

зазначення норми цього Закону,
якою передбачена відповідальність юри-
дичної особи;

прийняте у справі рішення;

рядок і порядок оскарження постанови.

Постанова підписується складом
суду, який розглянув справу.

Постанова оголошується негайно після закінчення розгляду справи.

Копія постанови, якою передбачається накладення стягнення, протягом трьох днів вручається або надсилається юридичній особі.

4. Постанова про закриття справи приймається за відсутності обставин, передбачених статтею 10 цього Закону, а також у зв'язку з ліквідацією юридичної особи чи закінченням строку накладення стягнення, визначеного частиною третьою статті 3 цього Закону.

Забезпечення виконання постанови суду

1. Якщо за результатами розгляду справи до юридичної особи може бути застосовано стягнення у виді конфіскації, суд за своєю ініціативою чи за клопотанням прокурора зобов'язаний вжити заходів для можливої конфіскації майна юридичної особи шляхом накладення арешту на майно.

2. Вартість арештованого майна не може перевищувати суми доходів та/або вартості майна, отриманих юридичною особою внаслідок вчинення злочину.

Оскарження постанови у справі стосовно юридичної особи

1. Постанова у справі стосовно юридичної особи може бути оскаржена її представником або прокурором в апеляційному порядку відповідно до вимог, встановлених цим Законом.

2. Апеляційна скарга може бути подана до апеляційного суду протягом 15 днів з часу отримання рішення через суд, який ухвалив відповідну постанову.

3. Подача апеляції на постанову суду зупиняє набрання нею законної сили та її виконання.

Обсяг перевірки справи судом апеляційної інстанції

1. Суд апеляційної інстанції переглядає постанову суду першої інстанції в межах апеляційної скарги. Суд апеляційної інстанції не обмежений доводами

апеляційної скарги, якщо під час розгляду справи буде встановлено неправильне застосування норм матеріального права або порушення норм процесуального права, що є обов'язковою підставою для скасування постанови.

2. Суд апеляційної інстанції може дослідити нові докази, які не досліджувалися в суді першої інстанції, за клопотанням осіб, які беруть участь у розгляді справи, чи за власною ініціативою.

Стаття 20

Строк та порядок розгляду справи судом апеляційної інстанції

1. Апеляційна скарга має бути розглянута судом апеляційної інстанції протягом розумного строку, але не пізніше ніж через місяць з дня її надходження до суду.

2. Розгляд апеляційної скарги здійснюється колегією суддів суду апеляційної інстанції у складі трьох суддів.

3. Після відкриття судового засідання і вирішення клопотань осіб, які беруть участь у розгляді справи, суддя-доповідач доповідає в необхідному обсязі зміст постанови, що оскаржується, та апеляційної скарги.

4. Неявка осіб, які беруть участь у розгляді справи, належним чином повідомлених про час і місце розгляду, не перешкоджає розгляду справи.

5. Після закінчення розгляду справи колегія суддів виходить до нарадчої кімнати для ухвалення рішення.

Стаття 21

Повноваження суду апеляційної інстанції за наслідками розгляду апеляційної скарги

1. За наслідками розгляду апеляційної скарги суд має право:

- 1) залишити апеляційну скаргу без задоволення, а постанову — без змін;
- 2) змінити постанову;
- 3) скасувати постанову та прийняти нову постанову;
- 4) скасувати постанову і закрити провадження у справі.

2. Суд залишає апеляційну скаргу без задоволення, а постанову суду першої інстанції — без змін, якщо визнає, що суд першої інстанції правильно вста-

новив обставини справи і виніс постанову з додержанням норм матеріального та процесуального права.

3. Підставами для зміни, скасування постанови та прийняття нової постанови є:

однобічність та неповнота дослідження справи в суді першої інстанції; невідповідність висновків суду фактичним обставинам справи;

порушення або неправильне застосування норм матеріального та процесуального права.

4. Апеляційний суд скасовує постанову із закриттям провадження у справі у випадках, передбачених частиною четвертою статті 16 цього Закону.

5. У разі скасування постанови із закриттям провадження у справі, ухвалення нової постанови або зміни постанови суд апеляційної інстанції зазначає, які статті закону порушено та в чому саме полягають ці порушення або необґрунтованість постанови.

6. У разі зміни постанови в частині накладення стягнення в межах, передбачених статтями 4, 5 цього Закону, воно не може бути посилено.

7. Рішення суду апеляційної інстанції надсилається прокурору і юридичній особі у строк, визначений статтею 16 цього Закону.

8. Рішення апеляційного суду у справі є остаточним.

Стаття 22

Підстави для провадження за нововиявленими обставинами

1. Постанова або ухвала суду, що набрала законної сили, може бути переглянута за нововиявленими обставинами.

2. Підставами для перегляду судового рішення за нововиявленими обставинами є:

- 1) встановлення вироком суду, що набрав законної сили, завідомо неправдивих показань свідка, завідомо неправивного висновку експерта, перекладу, що спричинили постановлення незаконного або необґрунтованого рішення стосовно фізичної особи, яке було підставою для притягнення юридичної особи до відповідальності;

2. Постанова суду першої інстанції набирає законної сили після закінчення строку подання апеляційної скарги, визначеного цим Законом, а в разі подання такої скарги — після закінчення апеляційного розгляду справи, крім випадків, коли постанову суду першої інстанції скасовано.

Якщо строк апеляційного оскарження буде поновлено, то вважається, що постанова суду першої інстанції не набрала законної сили.

3. Ухвала (постанова) суду апеляційної інстанції за наслідками перегляду набирає законної сили з моменту її проголошення.

4. Постанова (ухвала) суду у справі про притягнення юридичної особи до

відповідальності звертається до виконання судом, який прийняв відповідне рішення.

Стаття 28

Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування і вводиться в дію з 1 квітня 2010 року.

{Стаття 28 із змінами, внесеніми згідно із Законом № 1787-VI від 23.12.2009}

Президент України
В. ЮЩЕНКО

м. Київ, 11 червня 2009 року
№ 1507-VI